

Stichting Museum het Valkhof-Kam

Geadviseerd subsidiebedrag: € 298.000

Gevraagd subsidiebedrag: € 298.000

Over de instelling

Stichting Museum het Valkhof-Kam (hierna: Valkhof Museum), regionale musea, Nijmegen

Valkhof Museum in Nijmegen is een museum voor archeologie, geschiedenis en beeldende kunst. Tot de collectie behoort een verzameling Romeinse archeologische vondsten van (inter)nationaal belang. Gevestigd op de grens van het Romeinse rijk, zijn archeologische vondsten uit de oudheid en het grensgebied de inspiratie voor alles wat het museum onderneemt. Vanwege een verbouwing is Valkhof Museum tot 2026 elders gehuisvest. Dit museum dient als penvoerder een aanvraag in voor BIS-subsidie samen met Museum Arnhem. Beide musea worden ook door de eigen stad gesubsidieerd.

Subsidieadvies

De aanvraag voldoet aan de eisen als bedoeld in artikel 3.29 van de Regeling op het specifiek cultuurbeleid.

De Raad voor Cultuur (hierna: raad) adviseert Stichting Museum het Valkhof-Kam een subsidiebedrag toe te kennen van € 298.000.

Beoordeling

Artistieke/inhoudelijke kwaliteit van de kernactiviteiten

In de subsidieperiode 2021 - 2024 heeft Museum Arnhem samen met Valkhof Museum het onderzoeksprogramma 'Ontgrenzen' ontwikkeld. Museum Arnhem was daarvan de penvoerder. Vanuit 'Ontgrenzen' ontstond elk jaar een tentoonstelling met publieksprogrammering in een van beide musea. De laatste tentoonstelling wordt in het najaar van 2024 in Museum Arnhem georganiseerd. Het *public in residence* heeft de meest opvallende rol in het onderzoeksprogramma. Het trok binnen een tentoonstellingsproject gelijkwaardig en langdurig op met het museum en nam soms zelfs de regie over ten aanzien van conceptontwikkeling, publieksprogrammering of collectionering. De raad prijst beide musea om deze methode. Hij vindt de aanpak getuigen van een oorspronkelijke, artistieke visie op cocreatie, participatie en lef. De hieruit ontsproten projecten kunnen in het algemeen rekenen op zijn waardering. Ze behandelden niet alleen onderwerpen die leefden bij het public in residence, ze werden ook gedegen en inclusief vormgegeven.

In de subsidieperiode 2025 - 2028 kiezen Valkhof Museum en Museum Arnhem voor een continuering van het programma 'Ontgrenzen'. Valkhof Museum is deze keer de penvoerder. Deze opvallende wisseling verheugt de raad. Hij signaleert dat de musea gelijkwaardige partners zijn. Door 'Ontgrenzen' voort te zetten willen zij ook de samenwerking met nieuwe publieksgroepen verduurzamen en de wederzijdse verbinding een meer structureel karakter geven. De raad vindt dit een doordachte keuze, die getuigt van zelfreflectie en de wens om nog betere kwaliteit te leveren. Hij merkt op dat deze aanpak voortvloeit uit geleerde lessen ten aanzien van publieksbereik en -binding. Hoewel de opzet van het programma grotendeels dezelfde is als in de subsidieperiode 2021 - 2024, kiezen musea deze keer in plaats van vier voor twee overkoepelende thema's: migratie en neurodiversiteit.

Op grond van de inzichten en resultaten uit de huidige subsidieperiode heeft de raad vertrouwen in de artistieke van de op handen zijnde plannen. De intentie om het authentieke concept van de public in residence-methode uit te diepen, kan rekenen op steun van de raad. Hij begrijpt dat het in cocreatie zorgvuldig uitwerken van originele, toegankelijke projecten, een bewerkelijk proces is dat een lange adem vereist. Volgens de plannen wordt het hele jaar 2025 uitgetrokken als voorbereidings- en onderzoeksfase. Deze periode vindt de raad echter erg lang, te meer omdat al vier jaar ervaring met deze aanpak is opgedaan.

Maatschappelijke betekenis

In de subsidieperiode 2021 - 2024 hebben Museum Arnhem en Valkhof Museum intensief samengewerkt met verschillende gemeenschappen. Dit public in residence bestond uit groepen mensen met verschillende migratieachtergronden, uit de trans- en queer-communities, uit de Arnhemse hiphopscene en studenten van de Radboud Universiteit. De raad juicht de meerstemmigheid die het gevolg is van deze public in residence-aanpak van harte toe. De methode geeft blijk van een visie op de implementatie van de Code Diversiteit & Inclusie. Volgens de raad zou het zinvol zijn de maatschappelijke impact van het programma of een van de verschillende projecten daarbinnen te monitoren en te meten. Hij ziet Ontgrenzen als voorbeeldstellend museaal project en is van mening dat de musea iets meer kunnen doen om de opgedane kennis landelijk te delen. De raad denkt dat zij een waardevolle bijdrage leveren aan het discours over participatie, cocreatie, diversiteit en inclusie.

De raad is enthousiast over de twee overkoepelende thema's die in de subsidieperiode 2025 - 2028 centraal staan, migratie en neurodiversiteit. Ze zijn universeel, relevant en sluiten aan bij maatschappelijke kwesties en vraagstukken uit de eigen omgeving. Ook zijn deze thema's ontleend aan ervaringen die de musea opdeden in de samenwerking met het public in residence in de periode 2021 - 2024. Dit kan de raad waarderen. Hij vindt het van belang dat musea aan deze maatschappelijke kwesties willen bijdragen en vindt het zinnig dat ze

hiervoor partners aantrekken uit andere domeinen, zoals zorg en welzijn. Het onderzoek van Valkhof Museum en Museum Arnhem kan volgens de raad binnen het museale veld een relevante bijdrage leveren aan het debat.

De penvoerder Valkhof Museum beschrijft voldoende hoe het beleid in de periode 2025 - 2028 is vormgegeven om diversiteit onder het personeel te bevorderen in het licht van de Code Diversiteit & Inclusie. Het geeft voor beide musea aan dat deelnemers aan het public in residence-programma in sommige gevallen museummedewerkers worden. Door de public in residence-methode te continueren, blijft het alert op het in samenwerking met partners ontwikkelen van diverse programma's voor verschillende publieksgroepen. Het museum gaat beperkt in op de manier waarop diversiteit en inclusie een rol hebben in het wervingsproces, noch wordt toegelicht wat het beleid is om meerstemmigheid binnen de raad van toezicht te bewerkstelligen.

De penvoerder geeft voldoende toelichting op de naleving van de Fair Practice Code. De raad constateert dat Valkhof Museum voldoende ingaat op eerlijke beloning van het personeel. Het is bovendien duidelijk dat het public in residence een vergoeding van het museum ontvangt. De raad vindt dit getuigen van de intentie om zo gelijkwaardig mogelijk samen te werken met de publieksgroep. De musea tonen zich hierdoor bewust van en bekwaam in het opbouwen van een vertrouwensband met de publieksgroep. Hiernaast gaat het museum voldoende in op sociale veiligheid en een gezonde werkomgeving. Het museum voorziet in een onafhankelijke vertrouwenspersoon, een personeelshandboek waarin beschreven staat wat de gewenste omgangsvormen zijn en jaarlijks een medewerkersbelevingsonderzoek. Beide musea zijn aangesloten bij de Museum-cao.

Toegankelijkheid

Met het programma 'Ontgrenzen' hebben de musea zich in de subsidieperiode 2021 - 2024 willen verbinden aan nieuw publiek met de intentie meerstemmigheid en diversiteit te verankeren in de organisatie. De raad merkt op dat nieuwe publieksgroepen via de participatieve public in residence-methode zorgvuldig zijn benaderd en betrokken. Syrische vluchtelingen, Turkse Nederlanders, lhbtq+ gemeenschappen en jongeren uit stedelijke omgevingen vervulden in deze periode de public in residence-rol. Ook hun achterban wist hierdoor de weg naar het museum te vinden. De raad vindt dat de musea hierdoor een imagoandering hebben doorgemaakt. De drempel is verlaagd en het museum werd een veilige plek voor ontmoeting en uitwisseling.

In de subsidieperiode 2025 - 2028 zetten de musea dezelfde participatieve lijn door. Er worden nieuwe groepen benaderd om deel te nemen aan public in residence. De raad begrijpt goed dat de keuze voor twee thema's in plaats van vier ertoe leidt dat deze keer niet vier uiteenlopende maar enkel twee verschillende

publieksgroepen betrokken worden. Hij vindt dat deze aanpak blijk geeft van het zelfreflectieve vermogen van de musea en beaamt dat door langer samen te werken met een specifieke publieksgroep deze relatie een minder vluchtig en meer structureel karakter krijgt. Het is een goede ontwikkeling dat de musea hier heel duidelijk een keuze maken om de kwaliteit van de verbinding prioriteit te geven.

Het programma 'Ontgrenzen' is opgebouwd rondom representatie. Musea richten zich op de achterban van het public in residence. Voor hen worden drempels werkelijk verlaagd omdat zij zichzelf gerepresenteerd zien in het maakproces. Die ontwikkeling moedigt de raad aan en hij ziet dat de nadruk ook de komende periode ligt op cocreëren met de publieksgroepen. Wel zou hij graag stimuleren dat de musea meer inzicht geven in de samenstelling van het publiek, in de vraag of dat publiek daadwerkelijk structureel diversifieert en in hoeverre 'traditioneel' en 'nieuw' publiek elkaar ontmoet. De raad is benieuwd naar het aangekondigde publieksonderzoek.

Bedrijfsmatige gezondheid

Op basis van de kengetallen (liquiditeit, solvabiliteit en weerstandsvermogen) in de jaarrekening 2022 constateert de raad dat de penvoerende instelling financieel gezond is. In de begroting is zichtbaar dat het merendeel van de BIS-subsidie besteed wordt aan het public in residence-programma. De raad ondersteunt die keuze.

Valkhof Museum licht goed toe hoe het de principes van de Governance Code Cultuur toepast.

Geografische spreiding

De penvoerende instelling is gevestigd in Nijmegen. Binnen de categorie Regionale musea wordt een goede geografische spreiding gerealiseerd op basis van de betreffende bepaling in de regeling.